

Píseň: EZ625 - Jak příjemné, můj Pane+ **modlitba;** **Čtení:** Ex 20, 1-17 + 2Sam 11, 1-17

Milí přátelé,

na minulém setkání jsme se věnovali poslednímu slovu Desatera: „Nebudeš dychtit...“. Základní význam tohoto slova, jenž spočívá v netoužení po majetku bližních, jsme po vzoru Ježíše Krista rozšířili o další krok: Nejde jen o nedychtění po majetku druhých, ale o zotročující dychtění po čemkoli. Tedy že člověk nemá lpět na ničem, co zná v tomto světě. Včetně sebe samého, svého života, svých „úspěchů“ atd.

Neb toto vše zotročuje. Jak to ukazuje i dnešní příběh krále Davida.

Shrnutí Desatera

Ten jsem vybral jako velmi názorný příklad neporušitelné nerozdělitelnosti Desatera. Porušením jednoho slova takřka bez výjimky porušujeme také slova další, a obvykle hned několik. V podstatě u každého platí, že spolu s jeho porušením porušujeme slovo první a takřka vždy také druhé. Nelze tedy „mít své Desatero“ nebo plnit jenom část biblického a zároveň být spravedlivým před Bohem. Právě celek Desatera vede ke svobodě lidských bytostí.

Davidova aféra s Bat-šebou pak ukazuje, jak likvidační je neplnění zejména posledního slova Desatera. Jak destruktivní je lpění na královské hodnosti, moci nebo plánu, jak „všechno napravit.“ A tedy jak převelice důležité je poslední slovo Desatera, protože právě dychtění a lpění člověka zotročuje nejvíce. A obvykle právě ono vede k přestoupením dalších formulací Boží vůle.

Davidova aféra

Problém nastupuje již v prvním verši 2Sam 11. Místo aby David vyrazil se svými vojsky do boje, zůstává doma. Tím však

nenaplňuje „Nebudeš zabíjet“, jak by se mohlo zdát, protože posílá zabíjet své služebníky.

Jednou v noci zahlédne „velmi půvabnou ženu“. Avšak to zatím ještě nevadí, ještě se neděje nic hrozného. Ještě je možno zastavit pomalu se roztáčející spirálu lidského hříchu. Je možné symbolicky „vyrvat pravé oko, aby nebylo vrženo do pekla celé tělo“. V tomto případě také těla i duše dalších lidí. Je možné nelpět na půvabu ženy, kterou vidí královo oko.

Avšak vzápětí na sebe David prozrazuje právě dychtění po ženě svého bližního. Prozrazuje své lpění na stvoření, touze, spatřeném. Dokonce ačkoli se oprávněně domnívá, že ona půvabná žena je manželkou jeho důstojníka Urijáše. A vzápětí ukazuje ničivost dychtění a lpění - tentokrát na své touze a moci udržet celou aférku pod pokličkou.

S Bat-šebou se totiž vyspal. Tak porušil „Nebudeš cizoložit“. Bat-šeba otěhotněla a David se k tomu postavil jako správný chlap: Celé se to pokusil navléknout na jejího manžela. Jaképak „Nevydáš křivého svědectví proti svému bližnímu“. A přidejme rovnou také „Nepokradeš“, protože pokud by Davidův plán vyšel, tak by Davidovo dítě živil na svůj účet Urijáš.

Když se pak Davidovi nedaří Urijáše přesvědčit, aby i on porušil Desatero, svou věrnost a vojenské sliby (Dt 20, 7+1Sam 21, 6), nechá ho prostě zavraždit. Dokonce tak odporně, že Urijáše nechá opustit jeho spolubojovníky v bitevní vřavě.

Porušením jednoho Božího slova jsou porušeny také všechna ostatní. Jak to ukazuje i tento příběh, mezi mnoha jinými. Hospodin rozhodně nebyl v celé té aféře v Davidových očích Bohem. Nebyl mu rozhodovatelem dobrého a zlého, laskavým a zároveň spravedlivým soudcem. Ba dokonce se v celém příběhu Hospodin neobjevuje - až do posledního verše (v. 27).

David měl svůj obraz Hospodina, podle kterého nebyl pro problém jednat tak, jak jednal. Jednodušší by tedy bylo spočítat, kolik slov Desatera David NEporušil.

Tak David myslel, že se nakonec vše povedlo zamaskovat. Byly naplněny smuteční obřady (závěr kapitoly), ba dokonce byl

David jistě vnímán jako obětavý hrdina, když přijal za manželku vdovu po jednom se svých důstojníků (2Sam 23, 39).

Tak snadno si člověk obhájí své jednání. Ba dokonce ho vnímá jako správné. Jak snadno člověk zhodnotí své dychtění jako v pořádku, své lpění jako prospěšné, ba dokonce k tomu zmanipuluje i druhé lidi. Avšak už Davidovi generálové jistě minimálně tušili, že něco není v pořádku: Proč si David zavolal Urijáše zpátky do Jeruzaléma? Proč tam byl Urijáš tak dlouho? A proč je pak přikázáno opustit ho v bitvě? A proč se pak David oženil s manželkou muže, kterého přikázal ponechat na pospas nepřátelům?

Tak jistě i řada lidí pochopila, o co šlo. Hospodin pak zcela samozřejmě - ačkoli David si jistě byl jist, že vlastně nic tak hrozného neudělal.

Celek Desatera

Různí lidé zápasí s různými částmi Desatera. Někdo víc s dnem odpočinku, někdo víc s ním souvisejícími šesti dny práce. Někdo víc s nekradením, někdo víc s necizoložením. Bohužel takřka pro nikoho není Desatera snadné - protože se nám moc nehodí již první a poslední slovo Desatera. Ba dokonce se k onomu „nedychtění“, nedejbože „nelpění“ raději nikdy nedostaneme.

Přitom plnění prvního slova Desatera, tedy míření ke společné svobodě darované Hospodinem, má jako první ovoce právě nelpění. Právě nedychtění. Jsem-li prost lpění - nebo se jim alespoň dokážu ubránit - pak jsou všechna ostatní slova Desatera velice snadná.

I proto jsou kořenem problému takřka všech biblických příběhů právě lpění a dychtění. Nejen v narrativech, ale i v knihách prorockých. Ba dokonce i v Novém zákoně! Kéž by lidé daleko méně dychtili a lpěli - o kolik svobodnější bychom všichni byli!

Zároveň si však na dnešním příběhu všimněme, jak snadné je Desatero dodržet. Na Urijášovi. Na Chetejci, tedy cizinci, pohanovi - naprostém nežidovi, neisraelci. Cizák a jinověrec většinu života a Hospodinu věrnější než mašijach (počeštěle mesijáš = pomazaný)

David. Přestože jeho žena byla velmi půvabná a byl k ní poslán svým králem, aby se trochu poměl, odmítl. Vždyť by to byla zrada na spolubojovnících, a tak na Hospodinu.

Dokonce tak hluboká byla Urijášova oddanost, že ani v opilosti nepřestoupil Boží slovo!

Tak je tento příběh nejen příkladem dominového efektu porušení Boží vůle, ale také snadnosti ji naplnit a dodržet. Stačí nelpět, nedychtit. Stačí si umět odříct právě své touhy a „samozřejmosti“ lidského světa. Tak je Urijáš příkladem člověka, který prošel metanoiou (česky: proměnou) - slovo Boží měl napsáno v srdci, proto ho neporušil, ani když byly jeho smysly omámeny alkoholem. Přitom jak často je právě omámenost chemickými látkami snadnou výmluvou při cizoložství, krádeži, zabití, nevěrnosti Bohu...

Urijáše tedy nezotročili ani chemické látky, ačkoli právě ty tak činí velmi snadno. Copak Hospodin je slabší než ethanol? Copak je naše spoléhání na Hospodinovu milost slabší než ethanol?

První a poslední slovo Desatera jsou Alfou a Omegou. Počátkem a Koncem. Když se držíme Počátku a Konce, naplníme dle Boží vůle také prostředek - a vlastně docela snadno. Chceš nehřešit? Opusť svá lpění a dychtění. Připomínej si „Nebudeš lpět/dychtit...“. A připomínej si, že Hospodin si přeje svobodu tvou i druhých. A že ti ji daroval, také ve schopnosti nedychtit a nelpět. Tak snadné, že i Chetejec a pohan Urijáš, to zvládl naplnit.

Protože Desatero není cílová páska, je startovní čarou. Když však nedokážeme ani tak základní věci, jako Hospodinovo prvenství v našich životech, nekradení a nelpění na čemkoli, pak nedokážeme naplnit ani lásku k Bohu z celého srdce, mysli a síly. Natožpak lásku k bližnímu, která by byla stejná jako má láska ke mně. Natožpak lásku k nepřátelům.

Dokud není Desatero tak samozřejmé, že ani omámenost alkoholem či drogami nás nepřinutí ho porušit, pak jsme Davidové a Bat-šeby. Nedosáhli jsme ani k tomu pohanovi Urijášovi. Protože nám není Bohem Hospodin, ale naše představa

šťěstí a spokojenosti - čímž porušujeme „Nezobrazíš si Boha, ani se ničemu takovému klanět“. Naše představa úspěchu a správnosti... Úplně stejně jako třeba v Gn 3 (Muž a žena v zahradě Boží).

Závěr

V rodokmenu Ježíše Krista Bat-šebu nenalezneme. Zato Urijáše ano. V řadě dalších pohanů, ne-israelců, kteří však plnili Boží zákon, ačkoli ho možná ani pořádně neznali. Překvapivě tam však najdeme tam také toho Davida. Pro 2Sam 12.

Naplnit Desatero je snadné. Tak snadné, že to zvládne i pohan. Skutečnost, že naplnění Desatera připadá obtížné takřka každému, včetně křesťanů, prozrazuje hloubku naší pokřivenosti. Tak jsme zkorumpováni (z latinského corrupto = pokřivit, zkřivit, nakazit, znečistit, zkazit, shnit), že i to základní a vlastně snadné Desatero nám připadá obtížné. Někdy i nesplnitelné. Tak pokřivený a zkorumpovaný je lidský svět. Tak hluboko je v lidech zakořeněn hřích. Ba dokonce natolik, že si neplnění Desatera obhájíme tak snadno, jako David.

Avšak David měl jednu vykupující vlastnost. Vlastně tu jedinou, která přináší, protože přijímá, vykoupení. A tak narovnání - osobností, vztahů, světových poměrů: Pokání. Pravda, musel ho do něj vlákat prorok Nátan. Ale David si nechal líbit, že udělal něco strašného. Přiznal to sobě i veřejně (minimálně Nátanovi). Přiznal to Bohu. A prosil o odpuštění - lidi i Boha.

Bohužel mívá člověk daleko blíže k mesiášskému Davidovi, který bez problémů vraždil, lhal, cizoložil a kašlal na Boha než k pohanovi Urijášovi. Avšak i v tom nabízí Hospodin východisko a možnost naplnit organický celek Desatera, Starého Zákona, Nového Zákona a Bible.

Skrze pokání. Tedy skrze přiznání vlastního selhání. Pokání je charakteristickým znakem člověka náboženského. Naopak absence pokání, tedy absence přiznávání vlastního podílu na hříchu světa chyby a viny, absence omluv a závazku neopakování, jsou znakem ateisty. Tedy člověka, který nad sebou neuznává

žádnou autoritu. A když nad sebou neuznává žádnou autoritu, proč by přiznával svou chybu? Komu?

Bohužel i mezi křesťany je mnoho takových, kteří nepřiznají svou chybu takřka za žádnou cenu. Kteří jsou před sebou svatými. Kteří neprošli metanoiou, tedy proměnou odvrácení od člověka a lpění k Bohu, svobodě a věčnosti. Kteří tak porušují první, a tím pádem také všechna ostatní, slova Desatera.

Ale vždy existuje cesta ven z pokřivení hříchu. Vždy lze narovnat sebe, druhé, vztahy i poměry. Když už jsme se nechali zkřivit nebo jsme se sami s chutí pokřivili. Skrze pokání, které je hlubokým výrazem nelpění (10. slovo) a Hospodinova prvenství v našich životech (1. slovo).

Tak znejme Desatero nazpaměť. Alespoň ve zkrácené verzi. A držme se hlavně slova prvního a posledního, Alfý a Omegy, skrze které snadno naplníme i ta ostatní. Ba dokonce plnou lásku k Bohu. Ba dokonce k bližnímu jako k sobě. Ba dokonce k nepřátelům.

Znejme a držme se Desatera, i kdyby všichni králové nebo faráři říkali, že je to trochu přehnané. Protože Desatero je síla, která nese vším a pro všechny, nese ke svobodě všech a pro všechny. Znejme a držme se toho nerozdělitelného celku, skrze který je nám Hospodin Bohem. Ačkoli to znamená znovu a znovu domýšlet, jaké konkrétní činy jsou ovocem jednotlivých slov Desatera - a tím spíše jeho celku, který nese ke svobodě.

Píseň: EZ178 - Krásná je modrá obloha+ **Modlitba Páně**
Rozhovor

Příště: Modlitba